

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-428

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Käytännöllisen filosofian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mäki, Mikko			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Islamilaista demokratiaa etsimässä : Onko demokratialla mahdollisuus toteutua islamilaisissa yhteiskunnissa?			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-10-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 67 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Islamilaisen demokratian käsite vaikuttaa ensi kuulemalta monella tavoin kiistanalaiselta. Nykyaikaisissa länsimaaisissa yhteiskunnissa uskonnon ja demokratian käsitteen yhdistämistä ei pidetä sopivana, vaan demokratian käsite näyttäytyy ennen kaikkea sekulaarisena ja rationaalisenä käsitteenä. Tutkielmassani teen erottelun mahdollisen uskonnollisen ja sekulaarisen demokratia-käsityksien välille. Tähän erotteluun päädyn yleismaailmallisen demokratian käsitteen avulla, joka mahdollistaa partikulaaristen demokratia-käsityksien muotoilemisen. Islamilaisen demokratian käsite pyrkii siis ensisijaisesti vastaamaan oletetun yleismaailmallisen demokratian käsitteen partikulaarisesta ja kulttuurisidonnaisesta sovellutuksesta islamilaisissa yhteiskunnissa.</p> <p>Tarkastellessani länsimaista sekulaarista demokratia-käsitystä samaistan tietyin varauksin, liberaalidemokraattisen näkemyksen demokratiasta sekulaariseen demokratia-käsitykseen. Tätä lähtökohtaa vasten tarkastelen uskonnollisen, islamilaisen demokratian käsitteen mahdollisuutta ja pätevyyttä. Islamilaisen demokratian käsite on tarkoitettu kuvaamaan demokratian käsitteen soveltamisen mahdollisuutta ja käyttöönottamista juuri islamilaisissa (ei-länsimaaisissa ja ei-liberaaleissa) yhteiskunnissa.</p> <p>Tutkielman ensimmäisessä osassa tarkastelen islamilaisen demokratian käsitteen "demokratian" osaa. Lähestyn demokratian käsitettä länsimaisten sekulaarisen demokratian käsitteen näkökulmasta siten, että tarkastelen aluksi liberaalidemokratian esimerkillisyyttä länsimaiselle katsantokannalle demokratiasta. Tämän jälkeen esittelen tätä vallitsevaa näkemystä vastaan esitettyä kritiikkiä ja tarkastelen löytykö tästä kritiikistä mahdollisesti pohja erilaiselle demokratia-käsitykselle. Norberto Bobbio esittelee demokratian sisällöllisen ja formaalisen ulottuvuuden erottelun teoksessaan Democracy and Dictatorship. Tämä jaottelu on hyvin tärkeä mahdollisen islamilaisen demokratian käsitteen ja mahdollisen yleismaailmallisen demokratian käsitteen kannalta. Läpi tutkielmani palaan tähän erotteluun ja muotoilen Bobbion esittämän formaalisen ulottuvuuden demokratiasta yhteensopivaksi kulttuurispesifin islamilaisen viitekehyksen kanssa. Myös Chantal Mouffén tekemä jaottelu länsimaisten demokratia-käsitykseen vaikuttaneista kahdesta eri traditiosta on vaikuttanut tutkielmani näkemykseen erilaisten demokraattisten hallintotapojen muotoilemisen mahdollisuudesta.</p> <p>Tutkielman toisessa osassa tarkastelen minkälainen voisi olla se "islamilaisen" osa, joka soveltuisi islamilaisen demokratian formaalisen ulottuvuuden muotoilijaksi. Yleisesti islamilaisen demokratian käsitteen muotoilemisessa tukeudun Fazlur Rahmanin Islam and Modernity -teoksessa esitettyyn ajatukseen kulttuurispesifisistä sovellutuksista länsimaisten yhteiskuntatieteiden saavutuksista. Lähestyn aluksi islamilaisen demokratian määritelmää John Rawlsin Kansojen oikeudessa muodosteleman "kelvollisten ei-liberaalin kansojen" hallintotavan muotoilun avulla. Tarkastellessani lähemmin miten islamilaisen demokratian käsite tulisi muotoilla, ja miten sitä voitaisiin pätevästi pitää demokraattisena, tukeudun Ramin Jahanbegloon ja 'Abdolkarim Soroush'in teksteihin. Molempien kirjoituksissa pyritään ottamaan huomioon uskonnollisen yhteiskunnan hallintotavan erikoisvaatimukset, mutta silti samalla täyttämään yleismaailmallisen demokratian käsitteen vaatimukset. Tällöin vielä tarkemmin määrittelemättömien yleismaailmallisten ihmisoikeuksien noudattaminen yhteiskunnan hallintotavassa, nousee avainasemaan määriteltäessä erilaisten demokraattisen hallintotapojen demokraattisuutta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords poliittinen filosofia islam demokratia -- teorat ihmisoikeudet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited Philosophica-kirjasto, Siltavuorenpenger 20 A, 3. kerros, Puh. 09-191 29247			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			